

Pročitajte tekst! Prekrižite pravilni dovršetak (A, B, C ili D) za svaku rečenicu (1-7)! Samo jedan je dovršetak točan. Item (0) je riješen.

BRAJICA

Louis Braille rođen je u obitelji kožara u malom francuskom gradu Coupvrayu 4. siječnja 1809. godine. Osljepio je u djetinjstvu zbog nezgode. Naime, otac mu je bio kožar, a mali se Braille od ranog djetinjstva igrao u očevoj radionici. Jednom prilikom, kad je imao tri godine, pokušao je šilom napraviti rupu u koži. Na nesreću, šilom je ozlijedio jedno oko. Došlo je do infekcije. Liječnici nisu mogli

spasiti to oko, a infekcija je bila tako jaka da se proširila i na drugo oko. „Zašto je uvijek mračno?” pitao bi roditelje. Nije slutio da više nikada neće vidjeti. U dobi od pet godina Braille je bio potpuno slijep na oba oka.

Otac mu je napravio štapove i naučio ga kako će se samostalno snalaziti. Učitelji i svećenici Coupvraya bili su impresionirani Brailleovom brzinom učenja i upornošću. Preporučili su 13-godišnjeg dječaka Kraljevskom institutu za slijepu mladež, jednoj od prvih škola za slijepe u cijelom svijetu. Institut je osnovao Valentin Haüy, koji nije bio slijep.

Učenici su u toj školi učili čitati latinicu pomoću podignutih (reljefnih) slova. Međutim, proizvodnja takvih knjiga bila je mučna i skupa. Na početku, škola je imala samo tri knjige što je bilo premalo za svu djecu. Usto, djeca nisu mogla pisati pomoću takvog pisma.

U dobi od 12 godina, Braille je naučio komunikacijski sistem točaka i crtica utisnutih u debeli papir. To je pismo osmislio kapetan Charles Barbier za vojnike. Služilo je tome da vojnici po noći mogu prenositi poruke bez paljenja svjetla i bez govora. *Noćno pismo* dalo je Brailleu ideju za novo pismo. Pojednostavio ga je i tako je nastalo pismo za slijepe koje se i danas koristi.

Kada je Braille završio studij, pozvan je u službu pomoćnog učitelja. U dobi od 24 godine imenovan je i profesorom te je većinu svog života predavao povijest, geometriju i algebru.

Prva europska konferencija za učitelje slijepih održana je 1873. godine. Slijepi britanski liječnik dr. Thomas Rhodes Armitage na ovoj se konferenciji zalagao za brajicu, koja se počela širiti svijetom. Ipak, Brailleov sistem pisma nije bio odmah prihvaćen od svih. Haüyevi nasljednici bili su neprijateljski raspoloženi prema ovom izumu.

Braille je umro od tuberkuloze u dobi od 43 godine. Dvije godine nakon njegove smrti, njegovo je pismo, na inzistiranje studenata, konačno prihvaćen te se ubrzo proširio diljem francuskoga govornog područja.

Sada, gotovo dva stoljeća otkako je Louis Braille počeo spajati točke, brajica ostaje važan način komunikacije. Nalazi se na tipkalima naših dizala i javnim natpisima.

Braille se probio i u svijet računalne tehnologije. Kada negdje uočite znak na Brailleovom pismu, mislite na čovjeka koji ga je stvorio, jer je pretvorio svoju tragediju iz djetinjstva u blagoslov za milijune ljudi za koje je „uvijek mrak”.

Izvor: <https://hkm.hr/zanimljivosti/izumitelj-brailleovog-pisma-bio-je-briljantan-glazbenik-i-pobozni-katolik/>, 14.1.2026., skraćeno i adaptirano.

0 Braille se rodio...

A	u aprilu	
B	u junu	
C	u januaru	x
D	u februaru	

1 Braille je izgubio sposobnost vida jer se igrao...

A	s kozom	
B	s ocem	
C	s oštrim predmetom	
D	s liječnikom	

2 Poslali su ga u školu za slijepe zato što...

A	su ga htjeli izliječiti	
B	je mogao sam hodati	
C	su mislili da će postati svećenik	
D	je bio dobar učenik	

3 Knjige u školi Valentina Haüya bile su...

A	jeftine	
B	rijetke	
C	napisane ćirilicom	
D	lako dostupne	

4 *Noćno pismo...*

A	inspiriralo je Braila	
B	koristilo se uz svjetlo	
C	čitalo se glasno	
D	bilo je jako jednostavno	

5 Thomas Rhodes Armitage je...

A	vodio sastanak	
B	bio protiv Brailleovog pisma	
C	bio za Brailleovo pismo	
D	bio Brailleov neprijatelj	

6 Za Brailleov izum zalagali su se...

A	Haüyevi nasljednici	
B	Francuzi	
C	oboljeli od tuberkuloze	
D	studenti	

7 Kada vidimo brajicu trebamo se sjetiti...

A	kompjutora	
B	izumitelja	
C	tastatura	
D	spomenika	

Rješenje:

0	C
1	C
2	D
3	B
4	A
5	C
6	D
7	B